

Megjelenik hetenként kétszer
csütörtökön és vasárnap

Főszerkesztő és kiadó:
CSUKOVITS JÁNOS.

Felelős szerkesztő:
MAURER NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sopron, Ferenc József-tér

Városi és megyei.
TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLETT

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

Előfizetési ár:

Negyed évre . . . 2.—
Fél évre . . . 4.—
Egész évre . . . K 8.—

Egyes szám ára 8 fill.
Egy hóra . . . 70

Hirdetéseket a lap kiadó-
hivatala megegyezés szerint
felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

Az emberélet értéke Amerikában.

Az amerikai sajtónak fölháborodásával szemben, amely a Lusitánia el-süllyesztése alkalmából néhány amerikai polgár elpusztulása fölött nyilvánult, már annak idején rámutattak arra, hogy ezek a hangos panaszok egyáltalán nem felelnek meg annak az emberélet-értékelésnek, amelyhez eddig az ő részükről szoktunk. Hogy ez az állítás mennyire igaz, azt találóan kifejti Henning L. Károly Lipcsében most megjelenő: „Mi igaz Amerikáról“ című művében, amelyből egyik lipcsei lap a következő részleteket hozza:

„Washingtonban 1914 dec. 2-án kiállított veszteségi kimutatás megállapítja, hogy bányákban és kőfejtőkben ez évben 3651 munkás pusztult el. A sérültek száma 100.000, vagyis 3-49 ezer után. Az 1,047.010 munkás tekintetbe vételénél a nemrég elhunyt Holmes A. József, a Bureau of Mines igazgatója, azt jegyzi meg, hogy ez a nagy szám elkerülhető lett volna és fölülmul minden mértéket. Semmi esetre sem kecsegtető az országra és az iparra. Szótlanok vagyunk az európai háboru ember-veszteségeire s dicsekszünk, hogy hála magasabb ideálainknak, mentek vagyunk

a háboru zajától. S mégis szinte hihetetlennek tetszik a jelentés, amely 3651 emberéletnek pusztulásáról szól az elmúlt évben. S ha még meggondoljuk, hogy ez a rekord évről-évre növekedik, a reá való pusztta emlékezés borzalmat gerjesztő. Amennyire az utolsó három év kimutatásaiból megállapítható, 10.478 ember pusztult el az Egyesült Államok bányáiban s körülbelül $\frac{1}{4}$ millió lett keresetképtelen. Azt hiszem, hogy nem tuzok, ha azt állítom, hogy körülbelül a 3651 ember felét meg lehetett volna menteni és az $\frac{1}{4}$ millió keresetképtelen embernek legalább $\frac{3}{4}$ részét meg lehetett volna óvni a bajtól, ha az állam és az egyes kormányok idejében gondoskodtak volna biztonsági előkészületekről és a szerencsétlenségek megakadályozására több gondot fordítottak volna. S ha a vasutársaságoknál történő bajokat és szerencsétlenségeket tekintjük, itt is tömeggyilkolásokról beszélhetünk. Hisz alig mulik el nap, hogy vasuti összeütközésről ne olvasnánk, sokszor épen nem lényegtelenről, amelynél a halottak száma elég tekintélyes.

Ezeknek oka főleg a közlekedés bizonytalansága. Alig tesznek valamit az utasok és a vasutas-személyzet biztonságára. De ezenkívül oka még a vasutak üzemének rossz s helytelen

vezetése, amely vezetés mindig csak a részvényesek érdekét tartja szem előtt, az osztalék emelése tekintetében. Állításainkat igazolják a következő adatok: 1907-ben az egyes államok kereskedelmi bizottságának jelentése szerint több mint 5000 utas és vasuti alkalmazott vesztette életét, ezenkívül 1906-ban 6330 ember lelt ily halált a nyitott és nem biztosított vasuti keresztezéseknél és olyanok, akik a vasuti vágányt használták gyalogutként. 1911-ben 10.396-an lelték halálukat, 150.150-en pedig többé-kevésbé megsebesültek. 1907-ben vasuti szerencsétlenség folytán meghaltak 11.839-en, megsebesültek 111.016-an. Ehhez képest a vasutársaságok csak ritkán és igen kis összegben nyújtanak kártalanítást a szerencsétlenül jártaknak vagy hozzátartozóiknak, mert a bíróságok sem elég erélyesek az okozók felelősségre vonásában. Igazolja az utóbbi állítást egy nyugati vasut-hivatalnok bevallása, aki azt mondta, hogy a vasuti mágnások legnagyobb részének az a véleménye, hogy kevesebb költséggel jár kártalanításokat fizetni, mint a baleseteket alaposan megakadályozni. Valódi amerikai fölfogás.“

Látjuk tehát, hogy Amerikában a munkások és vasutasok élete csak haj-

Bucsuzó.

Szomoru, szemérmes,
szép menyasszony, magyar asszony,
koszorud de ékes,
fehér, mint az álom;
Rózsás kerted édes tejjel
öntözted a nyáron.

Messze visznek téged
szép menyasszony, magyar asszony,
szemed de sötét lett
(két szomoru csillag.)
Meleg régi ragyogással
Rám többé nem csillog.

Furcsa ködök szállnak...
szép menyasszony, magyar asszony
hej! de bús vasárnap
őszi estbe nézni!
Egyesgyedüliségem
Csak a szívem érzi.

Bucsut mondok immár
szép menyasszony, magyar asszony!
kinosabb a kinnál
bucsuzkodni: árván...
Te leszel az utolsó dal
egy szomoru hárfán,
síró, fehér hárfán.

RÁTZ IMRE.

Halott van a háznál.

Irta: Pokorny Margit.

Az erdő szélén megálltunk. Leugrottunk lovainkról, kipányváltuk őket. Levettem széles galléromat s a párát fujó, gőzölgő Mucira teritettem.

Tovább már gyalogolnunk kellett. Mindig beljebb hatoltunk a sűrűbozótos kis erdőbe. A vén tölgyek leszórták hatalmas, sötét leveleiket s kopaszon komoran remegtek a csipős csunya szélben. A pusztulás szelleme erre járt az éjszaka s egy sóhaja nyomában itt termelt az enyészet. A szomoru kép lehangolt. Kisérőm se beszélt, de azt hiszem, ő is képzelt napfényvel, álmodott virágokkal himezte ki gondolatban lelkét.

A fák között már látszott a falu első kis feketefedelű fehér háza. Önkéntelenül gyorsabban mentünk. Mikor a libausztatóhoz értünk, megcsendült az anti kis harang. Ránéztem kísérőmre. Megértette a szemkérdést:

— Igen... harangoznak!

Nem feleltem. Hiszen mindegy. Itt benn valahol az én régi emlékeim közt is harangoznak s a lélekharangok csengése itt is, ott is ugyanaz.

A falu szélén elsőnek egy öreg asszony jött felénk. Sok év keserves munkájától görnyedt testét még jobban meghajtotta az alázatos „Dicsértessék“ közben.

Itt mindjárt a kis tavon túl érzük a mi tanyánkat. Apától valami apró-cseprő üzenetet vettem át a majoros részére. Az ősz talán utolsó napos reggelét egy szép lovaglásra akartam felhasználni. Kapóra jött hát a postás szerep. Vendégünk, apa egyik fiatal barátja, nekem régi játszótársam, kíséreléssel csatlakozott.

Elvégeztem a rámbizottakat, a gazdalakásnak tartottam. A gazdánénál iszunk egy pohár tejet, aztán hazamegyünk. Kisérőm beleegyezett.

A bogárhátú kis házban nem fogadott a szokott konyhai tűz, pattogó asszonyi szó. Az udvar is kihalt. Tiszta, mintha ünnepre készülne. Az aprójószág a szerűskertbe szorult. Szombatesti csönd mindenfelé. Már vissza akartam fordulni, mikor az udvar felől bejött az öreg gazda. Pitykés ünnepelőben volt, fekete kalapját széles hódoló mozdulattal vette le galambfehér fejéről.

Egy szót se szólt, keményen fogta össze meg-megrándult száját, a szeme szinte tüzelt. El nem sirt könnyektől égett. A szobaajtóra mutatott s kinyitotta előttünk. Átléptem a küszöböt s megálltam.

Elöttem feküdt viaszvirágok, a falusi boltból való hitvány félselyem szalagdisz közt a fehér ruhás halott gazdalány. Itt az Isten hírnöke járt. Annak a lépésétől csendesült el minden. A halál vigad szép szomoru ünnepet.

Összetettem két kezemet. Imádkozni nem

szálon függ. Munkások és utasok egyes testületek önkényének és kegyelmének vannak kitéve, amelyek a szerencsétlenül jártakat vagy azok hozzátartozóit néhány száz dollárral elégitik ki saját tetszésük és belátásuk szerint, vagy pedig száz kifogással élnek a bíróság előtt, amely ezen felül még minden kötelezettség alul fölmenti. Ez a szomorú igazság. —r. —r.

A Soproni Takarékpénztár nyilatkozata.

A „Dunántuli Hírlap” vasárnapi számában „A pénz” című vezércikkben megírták, hogy a Soproni Takarékpénztár belépett az angol-osztrák bankba. A takarékpénztár most közölte e lappal, hogy e belépés még nem történt meg s hogy csak később, esetleg csak 1918-ban fog a takarékpénztár igazgatósága javaslatot terjeszteni a közgyűlés elé az angol-osztrák bankkal való kapcsolatról.

A nyilatkozat második része egyéni fölfogást árul el, amely a külföldi (mondjuk: osztrák) tőke befolyásának káros vagy hasznos voltáról szól s amelyben e lap mindenkinek a véleményét, tehát az övékét is, tiszteletben tartandónak véli. A nyilatkozat így szól:

A Soproni Takarékpénztár igazgatósága még csak ezután, talán csak 1918-ban fogja javaslatát a közgyűlés elé terjeszteni, hogy az 1,200.000 K alaptőke emeltessék fel 1,500.000 K-ra és ezután az Angol-Osztrák Bank 1/5-öd részben a részvényesek közé beléphessen avégett, hogy az ő 100 milliós alaptőkéjének megfelelő rendkívüli nagy erejének segítségével is ennek a legrégebb és egyik legerősebb vidéki pénzügyintézetnek az áldásos béke beálltával kiterjesztendő üzleteiben érdekeltséget nyerhessen.

Erre a jövőbeli lehetőségre tévesen akarta a cikk azt a merész állítást alkalmazni, hogy amíg hős katonáink megvédik hatá-

rainkat az ellenség betörésétől, addig gazdasági életünkben az idegen befolyás lépésről-lépésre tér hódít és hogy vidéki pénzügyintézetünk a nagy külföldi tőke szolgálatába állanak és függetlenségüket feláldozzák; mert az Angol-Osztrák Bank nem ellenség, nem angol, még csak részvényesei között sincs angol; Bécsben és Budapesten székel és az országban már eddig is nagy iparvállalatai, érdekeltségei vannak; a kettős nevével pedig, amit csak onnan kapott, hogy Londonban fiókja volt, nem kell féltetni az igazi nemzeti érdekeket, a Soproni Takarékpénztár függetlenségét és a „pénzünkét”. Mindezt megtudják védeni a takarékpénztár vezetői és részvényesei, akiket az eszme megpendítésénél és tárgyalásánál éppen az a gondolat vezérelt, hogy minél nagyobb az alaptőke, annál biztosabb a pénzünk és hogy sohasem lehet kifogásolni azt, ha egy nagy erejű, nagy látókörű és nagy üzletkörü fővárosi pénzügyintézet részvényesévé válik egy vidéki pénzügyintézetnek és hasznos tapasztalatait, nagyobb szakértelmét a hozzá méltó jó hírnevű vidéki pénzügyintézetnek rendelkezésére bocsátja, annak üzletkörét tágitja és az e pénzügyintézet körzetébe eső országrészen a hazai ipar fejlődését előmozdítja, a kereskedelmet fellendíti, a közvagyonosodást szolgálja.

Vagyok az igen tisztelt szerkesztő urnak megkülönböztetett tisztelettel, igaz tisztelője: Dr. Kovács, a Soproni Takarékpénztár h. ügyésze.

Világháború.

HÖFER JELENTÉSE:

Hivatalos. Budapest, dec. 14.

Orosz hadszíntér:

Nincs újabb esemény.

Olasz hadszíntér:

Az olaszok tevékenysége a Judikarákban még tart.

Görznek a St. Peter felé vezető ut mentén fekvő városrésze újabb tűzérési tűz alatt állott.

Délkeleti hadszíntér:

Csapatunk Plevljétől délre rohammal vették be a Vraua Goran levő montenegrói hadállásokat.

A Beranetól északra fekvő területen újabb 2300 foglyot szállítottunk be.

(M. S. O.) HÖFER, altábornagy, a vezérkari főnök helyettese

A NÉMET VEZÉRKAR BESZÁMOLÓJA:

A nagy főhadiszállás jelenti:

Berlin, dec. 14.

Nyugati hadszíntér:

Nincs lényeges esemény.

Keleti hadszíntér:

Nincs lényeges esemény.

Balkáni hadszíntér:

Plevljától nyugatra és délre az osztrák-magyar csapatok az ellenséget újból hátrálásra kényszerítették. Ott és a kelet montenegrói hegyekben 2500 hadifoglyot szállítottunk be.

(M. S. O.) Legfőbb hadvezetőség.

A bolgár nagyvezérkar jelentése.

Szófia, dec. 14.

Hivatalos jelentés a december 12-iki hadműveletekről:

Historiai napja lesz ez a bolgár hadseregnek s a bolgár népnek. Ezen a napon elfoglalták seregeink a 3 utolsó várost, amely meg az ellenség kezén volt és pedig Doirant, Gewghelit és Strugat.

MACEDONA FEL VAN SZABADITVA. Egyetlen ellenséges katona sem áll már macedón földön.

Ezen a napon operációink a következőképpen folytak:

Az angolok tegnapi vereségük után, a melyet a Vardar balpartján szenvedtek s arcvonaluknak Turcánál történt szétszakítása után semleges görög területre vonultak visz-

kockákon. Átölel, arcomba nevet a csend. Mert magam vagyok. Elment a játszótársam, az Enyém. Elment élettársnak valakinek, akit én még nem láttam s akit nem ismerek. Most már tudom, nem is jön vissza hozzám. Az a nevetőszemű ember, aki ezután házunkhoz jár, nekem idegen lesz.

Ide hallom az anti harangot. Temetik a gazdalányt. Siratja, kikiséri az egész falu.

En meg felállok, előre megyek a cikornyás, festett vasrácsig, hozzá simulok a tömör gömbölyű oszlophoz. Ott, valahol a mezőkön túl zakatol a vonat. Visz valakit, ki ide se gondol s kinek minden lépését ezerszer megáldom.

És érzem, tisztán tudom, hogy a gazdaház ünnepi csendje az én lelkemben ütött tanyát.

Nem történt semmi, mert nekem nincsenek illúzióim s mosolygok a törött szívek meséjén. De itt, itt benn a homlokom mögött muzsikál az avaros erdő szomorúsága, tántog a meg nem ásott sir s egy élőnek áll fekete-ezüstös ravatala.

Imádkozni akarok a halottért. Nem a karikagyűrűért, hanem akit viaszvirágos legények emelnek vállukon. Zugnak az anti harangok:

— Adj Uram örök nyugodalmat neki... örök világosságod fényeskedjék neki... békén... nyugton pihenjen...

Én csak magamra gondolok.

Szívemre szorítom két kezem s nem hallom, de érzem az öreg gazda délelőtti utolsó szavait:

— Halott van a háznál!

tudtam. A lelkemben még otthon volt a pusztuló erdő szomorúsága, az ablakon át besiró harangszó. S az nagyobb gyász mint a legjamborabb „De profundis” mondás. A szám köré ölmos, zsidbadó fáradtság telepedett. Éreztem mint hidegszik percről-percre arcom, mint vonul el tőlem minden való, mint hull világos csillogó fátyol szememre, mint muzsikál halk szökkenő zajjal halántékomon átsiető vérem. Kisérom karomba öltötte kezét s átsimitott arcomon:

— Menjünk innen!

Egy mozdulat, egy szó megtörte a pusztulás varázstelevő hatalmát. Hálásan néztem az értem aggódó acélszín szemekbe, köszönetül megcirógattam a karomba simuló kezét. Az öreg gazda az alacsony ravatal mellett állt, a rózsafüzért fonta szorosabbra a merev viaszos kezek közé.

— Mikor... gazdabácsi...?

A vén ember fel se nézett:

— Tegnap reggel.

— Nehezen ment?

— Nem, csak elaludt.

Halkan magyaráztam kiséromnek, hogy a gazdalány már régen betegeskedett, pedig azelőtt munkabíró, erős, dolgos fehérrép volt. Szép is, jó is, derék is, első lánya a falunak. Az öreg apa szíve is tuláradt:

— A'kamatos jány vót a Rózi — hagyta rá.

— Meg dolgos, fürgekező, ennek ugyan nem volt a munka se sok, se nehéz. Mindennel megbirkózott.

A vén gazda érdes, erős mély hangon felelt:

— Csak avva' nem, hogy a Ferkó hoppon hagyta. A' mán sehogyse fért belé. Annak lett a kódusa.

Sulyos sóhaj szakadt fel valahonnan igen mélyről a melléből.

Meghintettem szentelt vízzel a halottat. Kimentünk az udvarra. Szép enyhe őszi napfény futkározott fel s alá egész a rácsos kertig, sőt azon túl is, de ezt a nagy szomorú rendet sehogy se tudta bemelegíteni. Az egész udvar szónélküli magabizsugorodás, nagy fejhajtás volt a titokzatos parancsoló előtt. A lelketlen dolgokat is megdöbentette egy lélek elszakadása. Nagy riadt csönd suhogott a lombtalan akácok mögött. Sehöl semmi életnyom. A gazda végignézett néma háztáján s mintegy magyarázólag, bocsánatot kérve a vasárnapi színért, mondta:

— Halott van a háznál!

Sötét árny rebent el mellettem, a panaszkodó kis harang elvégezte dolgát s most már a komoly vén öreg harang hirdette tovább:

— Bim-bam, bim-bam. Halott van a háznál.

* * *

Itt ülök a kastély terraszán egyedül. Ó hisz enyém az anyátlan leányok lelki-testi egyedülvalósága. Apáék vadászni indultak. Nem mentem velük. Most már nem érdekel az erdő, nem mulattatnak a könnybeszökő, megtörő őzszemek. Nincs már miért a vadászok közé mennem.

Elhallgatott bennem minden. A délelőtti látott pusztulás nekem szóló üzenet volt. Nekem, aki nevettem az álmokon, gyűlölttem az ábrándokat. Engem csufolt meg az Élet, engem a gögösi, a büszkét.

Valaki átment mögöttem a csarnokon. A kopogás mindinkább távolodik a márvány-

sza. A dőzték

A fra pályaud a Varda tették. gheli—leire ve

Az e hadműv pedicós angol, ez a há ágyuval

A jel átlépték Struga

TÖ

A főha

In

Semu

K

Vissz amelye sebb c

D

Anaf

léghajó gatva,

kat. Ut

ményes

és az

Ari E

s időkö

Sed i

13-ikár

dobott

miután

felé bo

torpedó

gyalog

dást in

heves

kénysz

teségl

A „T

nem k

A „

arábiát

kázusb

müvel

Az

Az

zeit tá

— nyi

a figy

kormá

diósi

Hir

erő fő

A T

azokr

Földk

ben é

mulat

tonna

vert,

Elsül

lomm

Ad

a v

E cél

adóhi

szá. A mi csapataink a görög határig üldözték őket.

A franciák visszavonulásuk alkalmával a pályaudvart, a kaszárnyákat, 2 kórházat és a Vardaron átvezető 2 hidat levegőbe röptették. Sarrail tábornok hadseregét a Gewgheli-Doiran vonalról délfele görög területre vetették vissza.

Az ellenség által az eddig végrehajtott hadműveletekben Sarrail tábornok egész expedíciós serege, 97 ezer francia és 43 ezer angol, összesen 140 ezer ember vett részt s ez a hadsereg 600 táborigyűléssel, 30 hegyi ágyúval és 80 nehéz mozsárral rendelkezett.

A jelentés végül közli, hogy a bolgárok átlépték a Struga hidját s kezükbe kerítették Struga városát.

TÖRÖK HIVATALOS JELENTÉS.

A főhadiszállás jelenti:

Konstantinápoly, dec. 14.

Irak front:

Semmi jelentős esemény.

Kaukázusi front:

Visszautasítottunk meglepetési kísérleteket, amelyeket az ellenség néhány szakaszon kisebb csapatokkal kezdett.

Dardanella front:

Anafortánál ellenséges páncélos cirkálók léghajókról történt megfigyelésektől támogatva, néhány pillanatig ágyúzták állásainkat. Űtegeink viszonozták a tüzelést és eredményesen lötték az ellenséges lövészárkokat és az ellenség egy űteget.

Ari Burnunál meglehetősen heves bombaharc s időközönként tüzérségi harc.

Sed il Bahr környékén december 12-ikéről 13-ikára virradó éjjel az ellenség sok bombát dobott balszárnyunkra. December 12-ikén, miután az ellenség egy óra hosszat mindenfelé bombát vetett e szárnyunkra és légi torpedókkal is próbálkozott, nagyon heves gyalogsági és tüzérségi tüzelés után támadást intézett ellenünk, amelyet tüzérségünk heves tüzeléssel könnyen visszautasított és kényszerítette az ellenséget, hogy nagy veszteségek árán visszavonuljon lövészárkaiba.

Nem lesz orosz invázió.

A „Temps“ értesülése szerint Bulgáriának nem kell tartani az orosz sereg inváziójától.

A „Courant“ jelentése szerint a Besszarábiában összevont orosz seregek a Kaukázusból valók, ahol a télen lehetetlen hadműveleteket folytatni.

Az olaszok Tripoliszba készülnek.

Az olaszoknak az északi front ellen intézett támadásai teljesen meggyúsultak. A sajtó — nyilván utasításra — hogy a kudarcokról a figyelmet elterelje, azt sürgeti, hogy a kormány készítsen elő egy nagyobb expedíciós sereget Tripolisz visszaszerzésére.

Hir szerint Cadornát az egész olasz haderő főparancsnokává nevezik ki.

Tengeralattjáróink munkája.

Berlin, dec. 14.

A Telegraphen Union statisztikát készített azokról az ellenséges hajókról, amelyeket a Földközi tengeren tengeralattjáróink októberben és novemberben elsüllyesztettek. A kimutatás szerint harmincnégy hajó 147.483 tonna tartalommal süllyedt el, melyek fegyvert, katonát és hadiszert szállítottak. — Elsüllyedt még 24 gőzös 69.659 tonnatartalommal — mindenféle vegyes rakománnyal.

Adakozzunk

a vak katonák számára!

E célra adományokat szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk is elfogad és nyilvánosan nyugtat.

Hirek.

Kitüntetések. Őfelsége kisjókai Takách Jenő és Száák Elemér 18-ik honvéd gyalogezerbeli századosokat a III. oszt. hadi-ékitményes érdemkereszttel tüntette ki. — Karcsay Béla a 18-ik honvéd gyalogezer századosa, Ruisz János és Pesty Béla hadnagyok, Keresztes Gyula dr. honvéd-tüzérezzerbeli főhadnagy az ellenség előtt tanusított vitézségükért a signum laudis kapták. — Tóth Ferenc hadapród és Hanenkamp Károly őrmester, akik a 76-ik gyalogezerben szolgálnak, a II. oszt. ezüst vitézségi érmet kapták.

Vörös-keresztes kitüntetés. Ferenc Salvafor főherceg a katonai egészségügy terén szerzett érdemeinek elismeréséül a Vörös-Kereszt hadidiszítményes II. osztályu diszjelvényével tüntette ki Dr. Pick Lajos I. osztályu főtörzsorvost, a soproni kórházak parancsnokát.

Kinevezések. A hadsereg főparancsnokság a háboru tartamára Füredi Oszkár népf. mérnököt a 18. népf. parancsnokság nyilvántartásában mérnökhadnagyá, Kemény Izrael Zoltán és Freund Aladár népf. I. oszt. számvevő altiszteket a 18. népfelkelő parancsnokság nyilvántartásában népfelkelő gazdasági tisztihelyettesekké nevezte ki.

Bírói áthelyezések. Értesülésünk szerint a győri kir. törvényszék bírói karában változás történik. Farkas Béla dr. nyitrai törvényszéki albiró a győri kir. törvényszékhez helyeztetett át.

Előléptetés. Az igazságügyminiszter dr. Stráner Gyula soproni kir. orsz. fegyintézeti főorvost a VII., Büttl János soproni kir. fegyintézeti tanítót a IX. fizetési osztályba kinevezte.

Új adótitst. A m. kir. pénzügyminiszter Nyiri Jenő nagymartoni adóhivatali gyakornokot a magyarvári m. kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitstté nevezte ki.

Primicia. Tihanyi Márk szt. benedekrendi tanár f. hó 19-én tartja primiciáját az itteni bencés-templomban 8 órakor. Az ünnepi szónok Strommer Viktorin dr. főiskolai tanár. A szokásos 1/210 órai predikáció ezekre való tekintettel elmarad. A primicia után áldást oszt az újmisés.

Egyházmegyei hírek. Megyéspüspökünk a mihályi plebániára Keizler Antal gyírmóti plebánost, a győrszemerei plebániára pedig Varga János árpási adminisztrátort nevezte ki. — Sopron szab. kir. város törvényhatósági bizottsági ülésén püspöki bemutatás alapján Steiner József városi káplánt választották meg ágfalvi plebánossá.

Halálesetek. Özv. Horváth Pálné szül. Belovszky Anna, Horváth Pál, az első magy. ált. biztosító-társaság tisztviselőjének édes anyja 79 éves korában elhunyt. Temetése szerdán, f. hó 14-én volt a Szt. Mihályhoz címzett új temetőben. — Nagyalásnyoi Barcza Béla ügyvéd, nagyalásnyoi Barcza-Rötter Béla kir. ügyész apósa folyó hó 10-én Buhapesten elhunyt. Temetése 13-án volt Devecserre.

A községi apácakolostor gyászsa. Lafnitzegger M. Franciska, a községi Szt. Domonkosrendű apácakolostor segédnövére, hosszas szenvedés után 38 éves korában elhunyt. A hartbergi származású jó nővér szombaton délután végbemenő temetésén megható részvétellel jelent meg Köszeg községe, amely tisztelni tanulta az Urnak felajánlott élet szépségét.

A lorettói litánia új fohásza. Most kiadott dekretum szerint a Szentatya megengedte a püspököknek, hogy a lorettói litánia utolsó fohásza után a háboru alatt a következő fohászt mondassák: Regina pacis, ora pro nobis!

A soproni kath. népszövetség állandó választmánya f. hó 19-én délután 3 órakor Uj-utca 28. szám alatt ülést tart.

Hálanyilatkozat. Méltóságos Ujhelyi Kálmán urasszony 50 K-t, N. N. 50 K-t és Lunkányi Lujza urhölly 20 K-t küldött a Soproni első népkonyha-egyesületnek. Az egyesület hálalelt szívvel megköszöni a nemesszívű adományokat. Vajha minél többen követnék nemes tettüket.

A Frankenburg Irodalmi Kör e hó 12-én délelőtt tartotta idei közgyűlését. Kakas János dr. árvaszéki elnököt és Pollák Miksa dr. főrabbit igazgatósági tagoknak, Gyóni Gézát és Dóczy Lajos bárót dísztagul választották meg. Gyóni Gézát a Petőfi-Társaság is jelölte rendes tagnak; valószínűleg a szombaton, folyó hó 18-án tartandó tagválasztó ülésen meg is fogják választani.

A Rábaszabályozó-Társaság f. hó 17-én ülést tart Németh János kapuvári prépost-plebános elnöklésével. Az ülés tárgya többek között Szalácsy Lajos dr. halála folytán megüresedett elnöki tisztség betöltése.

Keresztmegáldás. Szép és megható ünnepélye volt Borsmonostor községnek f. hó 8-án. A község ügybuzgó és áldozatkész plebánosa a vasuti állomás alatt kedves kőkeresztet állíttatott a roskadozó fakereszt helyébe. Délelőtt a nagymise után az egész község kivonult az ünnepély színhelyére fehérruhás kis és nagylányok s számos idegenek kíséretében. Az ünnepélynek gyönyörű időjárás kedvezett. A lélekemelő ünnepély végeztével körmenetben visszaindultak a hívők, mindannyiok szívében kedves emlékekkel és halállal.

A Soproni Takarékpénztár f. hó 28-án délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az alapszabályokat módosítják.

A soproni kath. konvent legutóbb tartott ülésének határozata értelmében a hitközségi adót 16%-ban állapította meg a múlt évi 17%-kal szemben. Ez a leszállítás az elmúlt évi kedvező szőlőtermelés folytán volt eszközölhető, amely még lehetővé teszi azt is, hogy a konvent körülbelül 10.000 K fölösleggel is rendelkezessék.

Lelkigyakorlati előadások a katolikus hölgyek és urak részére. Ft. P. Martinovich Sándor, S. J. jeles apologéta f. hó 16. 17. és 18-án a katolikus hölgyek és urak részére külön-külön vallásos előadásokat tart. A hölgyek részére az Orsolyáknál d. e. 10 és d. u. 4 órakor, az Urak részére a Kath. Körben este 6 órakor. A meghívók külön megküldetnek.

A soproni kir. járásbíró 1916. évi ügybeosztása szerint központi intézkedéseket Wrchovszky Károly dr. itélőtáblai bíró, vezető járásbíró tesz. A sommás pereket Wrchovszky Károly dr. és Éles Endre járásbíró intézi, a bűntügyeket és végrehajtási ügyeket Márkus Ferenc dr. járásbíró. Örökösödési, telekkönyvi és perenkívüli ügyeket Benkő Károly járásbíró látja el. Szóbeli panaszokat és kérvényeket minden hétfőn és pénteken lehet előadni 9—12 óráig Éles, Wrchovszky dr. és Márkus dr.-nál. Ugyanezek a napokon a felek idézés nélkül is megjelenhetnek ügyeik tárgyalása végett. A telekkönyvi hivatalban felek részére a hivatalos órák hétköznapokon 9—1, vasár- és ünnepnapokon 9—11 óráig tartanak. (Telekkönyvi) betét kivonatok hitelesítésére és a bélyegek átvételére Bánfi György telekkönyvvezető jogosult.

Voja Tankošic. Így hívták földi életében azt a vad rác szörnyeteget, aki a serajevo-i gaz merénylet végrehajtására kioktatta, s őket a szerb katonai készletből mint kapitány revolverekkel és bombákkal ellátta. Egy olasz lap jelenti, hogy ez az orgyilkos Kragujevacnál elesett. Az emberiség ezen ocsmány följa tehát már odakerült Isten igazságos ítélőszéke elé, ahová előbb-utóbb angol-orosz-francla társai, Grey, Delcassé, Nikolajevics stb, akiknek lelkén milliók vére szárad, követni fogják, itt pedig atok lesz az emlékükn!

Linzi püspök nagylelkűsége. A linzi dómtemplom hosszátözege vörös rézzel van bevonva. A püspök az építőbizottsággal egyetértve felajánlotta azt a katonai hatóságnak, amely elfogadta s most bontják a tetőzetet. Mit ajánlanak fel a hadiszállításokból száz milliókat bezsebelő egyének? Ugy-e, ez a keresztény és nem keresztény erkölcs között a különbség! Ezért nem kell a szabadkőművességnek a keresztény erkölcs, amely nem önös haszonnal, hanem áldozatkészséggel párosul.

A hivatalos órák új beosztása. A helybeli kir. pénzügyigazgatásnál — tekintettel a hadbavonultak miatt felhalmozott munkaanyagra — P f u h l Ágoston kir. tan. az igazgatóság vezetője az eddigi reggel 8—2-ig tartott hivatalos órákat f. hó 15-étől kezdődőleg, bizonytalan időtartamra reggel 8—1-ig és délután 3—5 óráig, tehát napi hét órára fetemelve, rendelte el. Itt meg kell jegyeznünk, hogy az igazgatóság egyes ügyosztályaiban a hivatalos órák már több mint egy év óta állandóan naponta nyolc órában (reggel 8—2-ig és délután 3—5-ig) vannak megállapítva s a tisztviselőknek a legnagyobb erőfeszítéssel kell igyekezniök a felhalmozott restancia elvégzésére.

Sopron vármegye törvényhatósági bizottsága kedden, f. hó 14-én tartotta téli közgyűlését, amelynek minden pontját fölészalás és vita nélkül a javaslat értelmében intézték el. Az elnököl főispán indítványára a vármegye hódolatát juttatják Ő Felségéhez a cimér és zászlókérdés megoldása alkalmából. A közigazgatási bizottságból kilépettek közül újra megválasztottak: Nagy Albert, Németh János, Rupprecht Olivér és Tólos István dr. Néh. Solymosy Ödön báró helyébe Mesterházy Ernő dr.-t választották meg titkos szavazás utján. Az igazoló választmányba Matisz Bélát, Módlí Józsefet, Östör József dr.-t, Scholz Ödönt és Ujhelyi Józsefet, választották meg. A főispán a bizottság elnökévé Polgár Dénes kanonokot, tagokká Fertsák Jenő főjegyzőt, Takács Lajos és Woher Lajos bizottsági tagokat nevezte ki. Az állandó választmányban megüresedett tagsági helyet Berki Zoltán Béla pápai kamarással töltötték be. Fördőbiztosok lettek: Balfon Blaschek Vilmos és Savanyukuton Czifrák József főszolgabírák. A központi választmányba Mayersberg Dávidot választották meg. A megyebizottsági tagválasztás dec. 29-én lesz.

A gyámpénztári és egyéb megyei alapok fölészlegeit a közgyűlés névszerinti szavazással a következőképpen helyezi el: 50.000 K-t a Kereskedelmi Bank soproni fiókjánál és a többi az Orsz. Központi Hitelszövetkezethél. — A háztartási alapnál szükséges egyes hiteláruházásokra a törvényhatóság Hajas Antal alispánt hatalmazta fel. — A sopron—győri törvényhatósági utnak állami kezelésbe való átvétele ügyében, egyhangulag járult hozzá a kereskedelmi kormányhoz intézendő fölrirathoz és szintén fölkéri a főispánt, hogy a cél elérése érdekében minden lehető elkövessen, hogy az ut államosítása minél előbb bekövetkezzék. — Az államépítészeti hivatal utiátalányát 600 K-val emelték. — A közgyűlés egyhangulag járult hozzá, hogy Szilágyi Imre árvaszéki ülnöknek egészsége helyreállítására három havi szabadság engedélyeztessék.

A Nemzeti fogadalmi templom diszgyűlése. E hó 12-én volt a pesti Vigadóban diszgyűlése azon mozgalomnak, mely a háboru szenvedései közt nemzeti fogadalommal óhajt a Legfőbb Szövetséghez, a mindenható Istenhez fordulni oltalomért és szerencsés kibontakozásért. A diszgyűlés főszónoka gróf Apponyi Albert, a magyar katolikusságnak e büszkesége kifejti az eszmét, hogy miért is van szükség imádságra s mennyire rászorulunk majd még a háboru után is az Isten kegyelmére. A gyűlés elnöke a Biboros-Hercegprimás. Kivülük szólt még báró Gillány Imre földmivélésügyi miniszter és Bárczy István polgármester, mint a kormány s a főváros képviselői.

A sopronkereszturi jegyzői állásra most hirdettek pályázatot. A kérvényeket f. hó 29.-ig Blaschek Vilmos, a soproni járás főszolgabírájánál kell benyújtani.

Hadiévek kétszeres számítása. A hivatalos lap mai száma a királyi hadi és hajóhad-parancsát közli, mely megállapítja, hogy a hadiéveknek a nyugdíj kiszabásánál való beszámítása a fegyveres haderő valamennyi egyénére kiterjed, aki a mostani háboru folyamán tényleges katonai szolgálatban állott. A hadiév számítása 1914. június hó 25-én kezdődik. A hivatalos lap a hadparancsral együtt közli a kormány rendeletét a hadiévek számításának feltételéről. A rendelet szerint egy hadiévet kell a nyugdíj kiszabásánál hozzászámítani mindenkinek, aki a jelen háboru folyamán legalább három hónapon át tényleges szolgálatot teljesített, vagy tekintet nélkül a teljesített szolgálat időtartamára, harcban vett részt, vagy az ellenség előtt megsebesült, vagy hadi viszontagságok — köztük járványos betegség következtében — a szolgálatra képtelenné vált. Azok, akik több esztendőn keresztül teljesítettek szolgálatot, mindegyik naptárév után egy-egy hadiévet nyernek a nyugdíj kiszabásánál, ha a naptárévek mindegyikében legalább három hónapon át teljesítettek tényleges szolgálatot. Tekintet nélkül a szolgálatban eltöltött időre, hasonló beszámításra van igénye mindenkinek, aki harcban vett részt, vagy az ellenség előtt megsebesült, vagy hadi viszontagság következtében a szolgálatra képtelenné vált.

Nem vizsgálják többé a katonák leveleit. A Külügy-Hadügy illetékes helyről azt az értesítést kapta, hogy a hadrakelt seregnél a tábori és hadtáppostaállomáson feladott leveleket a jövőben zártan, minden cenzura nélkül továbbítják a címzetinek, így tehát a harctérről jövő levelek kézbesítését nem fogja tovább késleltetni az, hogy a továbbítás előtt megcenzurázzák. A hadrakelt seregnél levő parancsnokságok mindazonáltal időnként próbaképpen átvizsgálják a leveleket és szigorúan felelősségre vonják azt, aki a fennálló rendelkezések ellen vét. Továbbra is érvényben marad az a rendelkezés, hogy a harctéren feladott postai küldeményeket a parancsnokság pesztéjével kell ellátni.

Horváth József

hatós. enged. közvetítő-, cseléd-szerző-intézet és pincérügynök.

Sopron. Uj-utca 6. sz. Telefon 222.

Közvetitek eladást és vevést, házakat, birtokokat, vendéglőket, löwereket, kerteket, lakásokat és mindennemű személyzetet. — Tartok egyszersmind egy lakáshirdetöt kiadó lakásokra.

Ha nincs — akkor azonnal rendelje meg
Piri és Székely-cégnél
Sopron, Ferenc J.-tér 5. Telefon 394.

Vidéki rendelések azonnal eszközöltetnek!

Megyünk Szerbiába

című 3 felvonásos népszínmű — Sági Lajostól — kapható Piri és Székely-cégnél Sopronban, Ferenc József-tér 5. Egy könyv ára 80 fillér. Vidékre portómentes küldéssel 90 f. Az ára megrendeléskor előre (bélyegekből is) beküldendő.

Soproni Takarékpénztár

SOPRON

Széchenyitér 19. szám

Alapított 1842.

Felek részére nyitva
d. e. fél 9-től 12-ig,
délután 3-tól 5-ig.

Fiók: Ruszt

Ferenc József-tér

Betétek takarékkönyvecskékre és folyószámlara

Jelzálogkölcsonök

Előleg értékpapírokra

Váltó elszámítás

Tőzsdei megbizások

Sorsjegyek, külföldi pénznemek

Az összes bankügyekben legelőnyösebb kiszolgálás.
Safekasszák bérbeadása.